

22/11/2015

לכבוד:

מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב

הנדון: תעריפי מים למטרת חקלאות 2016

מענה לפרסום טיוטת כללי המים (תעריפי מים המסופקים מאת מקורות)(תיקון מספר 2), התשע"ה –

2015

שלום רב,

להלן התייחסות התאחדות חקלאי ישראל (להלן: ההתאחדות) לטיטת הכללים שבנדון כפי שפורסמו באתר הרשות הממשלתית למים ולביוב (להלן: רשות המים / הרשות) ביום 27/10/15. התייחסות זו מתמקדת בנושא תעריפי המים למטרת חקלאות. התייחסות לעניין המים הביתיים מוגשת בנפרד.

המים השפירים נמצאים זה מספר שנים במתווה העלאת תעריפים אשר סוכם במסגרת הסכם המים. לעניין מים אלו אנו חוזרים וקוראים פעם נוספת ליעולה המידי של חברת מקורות (להלן: החברה/מקורות) – וזאת לצורך הורדת תעריפיה המעיקים על כלל הציבור ובקרבו גם על ציבור החקלאים. מי הקולחים מהווים חלופה זולה יחסית למים השפירים ובכך מאפשרים, בצורה כזו או אחרת, את המשך קיומה של החקלאות מול מתווה ההתייקרות של המים השפירים. רשות המים בוחרת כבר מספר שנים לייקר גם את המים הללו וזאת בטענת "מתווה העלאה מבוסס עלות ממשית". התאחדות חקלאי ישראל אינה חשופה לפרטי מתווה זה וסבורה כי העלות הממשית של מים אלו נמוכה משמעותית.

תעריפי המים השפירים בחברת מקורות:

א. תעריף המים החל מיום ה-1 בינואר 2016 – תעריף המים הנוכחי עומד על 2.340 ש"ח/מ"ק. ע"פ תחשיבי הסכם המים וההסכמות שהושגו בסיום שנת 2014 ובמהלך השנה החולפת מדרגת ההתייקרות הקרובה עומדת על 17.8 אג'. לפיכך, על תעריף המים השפירים למטרת חקלאות לעמוד על 2.518 ש"ח/מ"ק.

ב. צמצום עלויות מקורות למינימום ההכרחי – כפי שצוין בפתיחת התייחסות זו, כל עלות המועמסת על תעריפי המים מביאה לפגיעה קשה בחקלאות הישראלית. עובדה זו בעייתית שבעתיים כאשר מדובר בעלויות מיותרות אשר גורמות נזק אשר אינו הכרחי בעליל. במהלך שנת 2014 נחתם דו"ח הועדה המייעצת להסדרת רגולציה כלכלית ארוכת טווח למשק המים – "דו"ח בלינקוב". דו"ח זה קובע מספר חובות התייעלות עבור החברה. אי יישומו של דו"ח זה מאפשר לעלויות מיותרות להמשיך ולהעיב על תעריפי המים לכלל צרכני המים בישראל ובהם על צרכני המים החקלאיים. יישום מידי של הדו"ח צפוי להביא להקלה משמעותית על תעריף המים לבית ולחקלאות וזאת כבר בטווח הקצר בעיקר לאור הורדת התשואה המוכרת להון. **אנו קוראים ליישום המידי של הדו"ח לטובת כלל צרכני המים במדינת ישראל.**

תעריפי הקולחים בחברת מקורות:

א. במסמך הרקע שפורסם לכללים נשוא התייחסות זו, בסעיף 16. (ב) קובעת רשות המים כי "תעריף הקולחין לחקלאות נמוך משמעותית מהעלות הממשית של מים אלו". בהמשך הסעיף אף מדברת רשות המים על "מתווה שיושם בשנים 2014-2015". **למיטב ידיעתנו, מתווה שכזה מעולם לא פורסם וודאי שלא הוצג בפני נציגי החקלאים.** הקביעה כי התעריף הקיים נמוך משמעותית מהעלות הממשית אינו ברור לנו כלל ואיננו יכולים להתייחס אליו ללא הצגת תחשיב כלשהו. קביעה זו בעייתית עוד יותר לאור תחשיב שנערך ע"י רשות המים עצמה המראה כי **התעריף הנוכחי בו נמכרים הקולחים גבוה מן העלות הממשית,** ובלשונה של רשות המים – יוצר "סבסוד" של תעריפי המים שאינם מי קולחים.

ב. תחשיב תעריף הקולחים הראוי –

ב.1. תחשיב רשות המים לעלות הממשית –

במסגרת הפעילות המשותפת ליישום הסכם המים פועלים רשות המים, משרד האוצר, משרד החקלאות וההתאחדות לחישוב מחיר היעד למים השפירים הנרכשים מהחברה. פעילות זו מבוססת על מיטב הנתונים הקיימים לעניין עלויות מקורות וכמויות המים המסופקות וקובץ התחשיב (אקסל) נבנה ע"י רשות המים. חישוב עלויות המים השפירים נעשה ע"י שיוך העלויות לסוגי המים השונים המסופקים על ידה ולוקח בחשבון את העלויות המוכרות לחברת מקורות ע"פ כללי הרגולציה הפועלים עליה (כולל דרישות התייעלות) וכן תחזית כמויות מסופקות עתידיות. שיוך העלויות מספק אם כן לא רק את עלויות המים השפירים כי גם את עלויות מי הקולחים. ע"פ תחשיב

זה, אשר נבנה ומבוקר במלואו ע"י רשות המים, עלות הקולחים הממשית במקורות הינה 1.25 ש/מ"ק. להלן טבלה המציגה את תוצאות המודל כפי שבוצע ע"י רשות המים.

אומדן עלות אספקת השירות ש"ח למ"ק	כמות באלפי מ"ק	סוג השירות
3.01	289,243	מים שפירים לחקלאות
1.45	138,733	שפד"ן
1.25	66,214	קולחין
1.75	73,000	מליחים

ההתאחדות העבירה התייחסויות רבות לעניין התחשיב וסבורה כי יש לדייקו במספר רב של נתונים. יחד עם זאת, ולעניין קביעת תעריפי הקולחים, לא ניתן לבצע שני תחשיבים נפרדים בו האחד מצביע על עלות קולחים של 1.65 ש/מ"ק והאחר על 1.25 ש/מ"ק. היות ומדובר בעלויותיה של אותה החברה, בו העמסת עלויות על פעילות מסוימת משפיעה על העמסת עלויות בפעילות אחרת - על התחשיב להיות אחד ומאוחד ולהראות למקבלי החלטות את התמונה המלאה.

ב.2. עלות הצל –

פתרון הקצה שמאפשר השימוש החקלאי בקולחים חוסך לצרכנים הביתיים בעלויות טיהור השפכים. לו היו נדרשים הצרכנים הביתיים לשפר את איכות השפכים לרמה הנדרשת על מנת להחזירם לטבע היה הדבר כרוך בתשלום נוסף. עלות תשלום זה, הנגרעת כאמור מן הצרכנים הביתיים, נקראת עלות הצל.

רשות המים מכירה בעלות זו ואף כתבה כי היא נוקטת במתודולוגיית חישוב המשקללת עלות זו בכך שגורעת אותה מן העלות הממשית. הרשות כתבה זאת בדברי ההסבר לכללים נשוא התייחסות זו בשנים קודמות – "בהתאם לעלות אספקת השירות ע"י חברת מקורות ובהפחתת העלות האלטרנטיבית של טיפול בשפכים אלו לאיכות המאפשרת הזרמתם לנחלים לפי תקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחים וכללים לטיהור שפכים), תש"ע-2010". למיטב ידיעתנו, עלות זו שוקללה בערך של 0.3-0.4 ש/מ"ק. ערך זה נראה לנו כסביר.

ב.3. תעריף הקולחים הנדרש –

לאור העובדה כי עלות הקולחים המלאה בחברת מקורות חושבה ע"י רשות המים עצמה לערך של 1.25 ש/מ"ק ולאור המתודולוגיה הברורה הגורסת כי יש לקזז את עלות הצל בגובה 0.3-0.4 ש/מ"ק, על תעריף הקולחים בחברת מקורות לעמוד על 0.85-0.95 ש/מ"ק. עלות נמוכה משמעותית מן העלות הקיימת כבר בשנה החולפת.

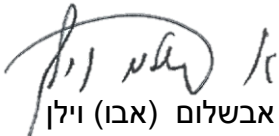

ג. עמדתנו -

1. קבלת תחשיב רשות המים ובירור הפערים המשמעותיים הקיימים בין התחשיבים.
2. **הקפאת התעריף** הקיים עד לסיום הבירור וקביעת מתווה שינוי תעריף סביר ומידתי.

נבקש להיות מוזמנים לדיוני השימוע מול רשות המים ומול מועצת הרשות לכשיקבעו.

בכבוד רב,

אבשלום (אבו) וילן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

